

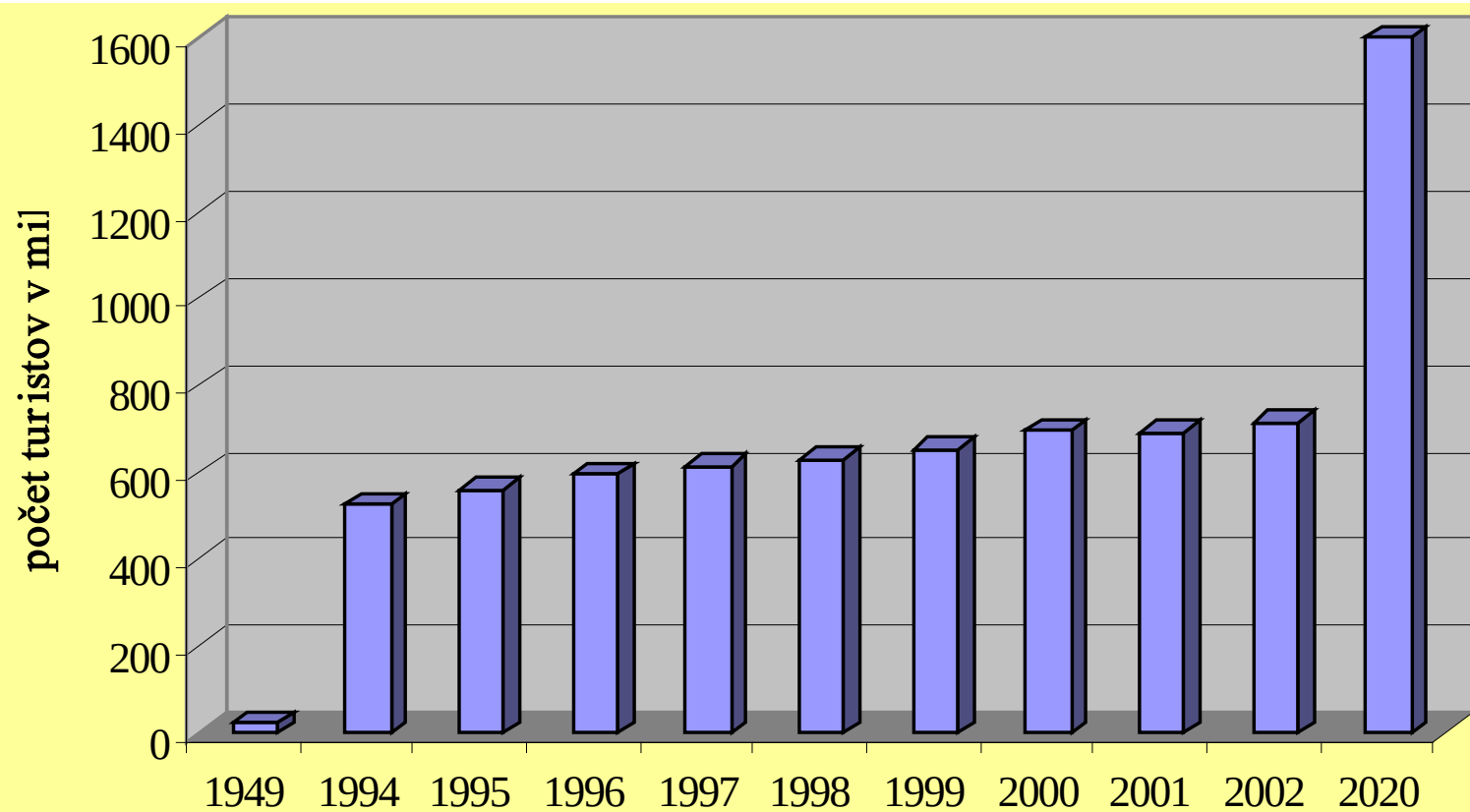
Importované nákazy

MUDr. Elena Adamkovičová, PhD.
Stredisko pre cudzokrajné choroby a
cestovnú medicínu
UN LP Košice

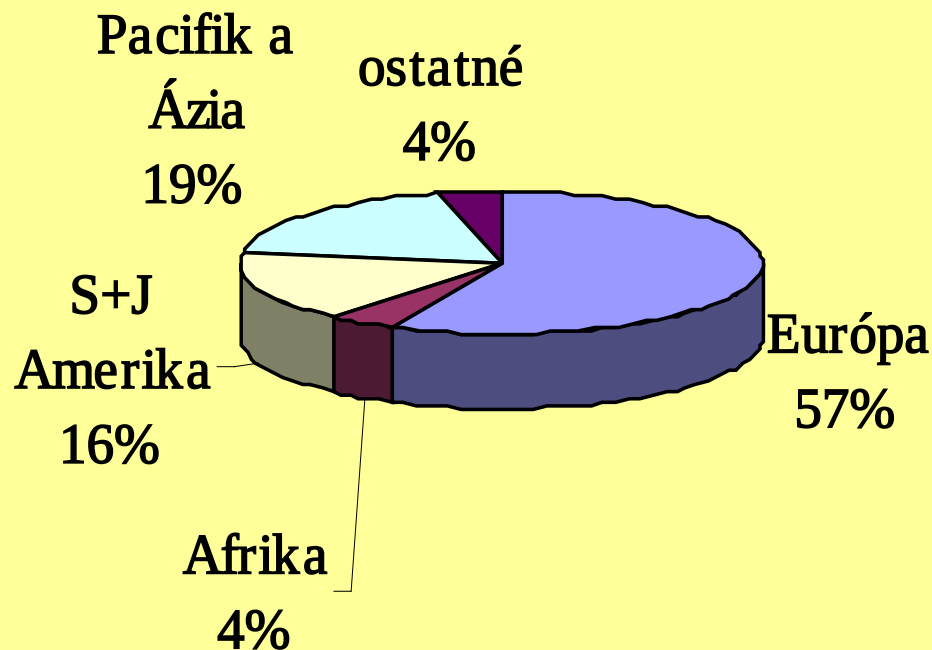
Cestovanie - rozsah

- Cestovanie je dnes nevídané v jeho rýchlosti, množstve a dosahu
- Medzinárodné hranice križuje viac ako 700 miliónov ročne
- Pohyb zahrňuje všetky biologické druhy, pohyb nehumánnych druhov sa tiež týka ľudského zdravia.
- Pri cestovaní sme súčasne príjemcovia a roznášači mikróbov. Mikrobiálnu flóru môžeme nadobudnúť v novej krajine a doniesť domov svojej rodine, priateľom alebo aj spolucestujúcim.

Nárůst cestovního ruchu

Prehľad navštívených kontinentov

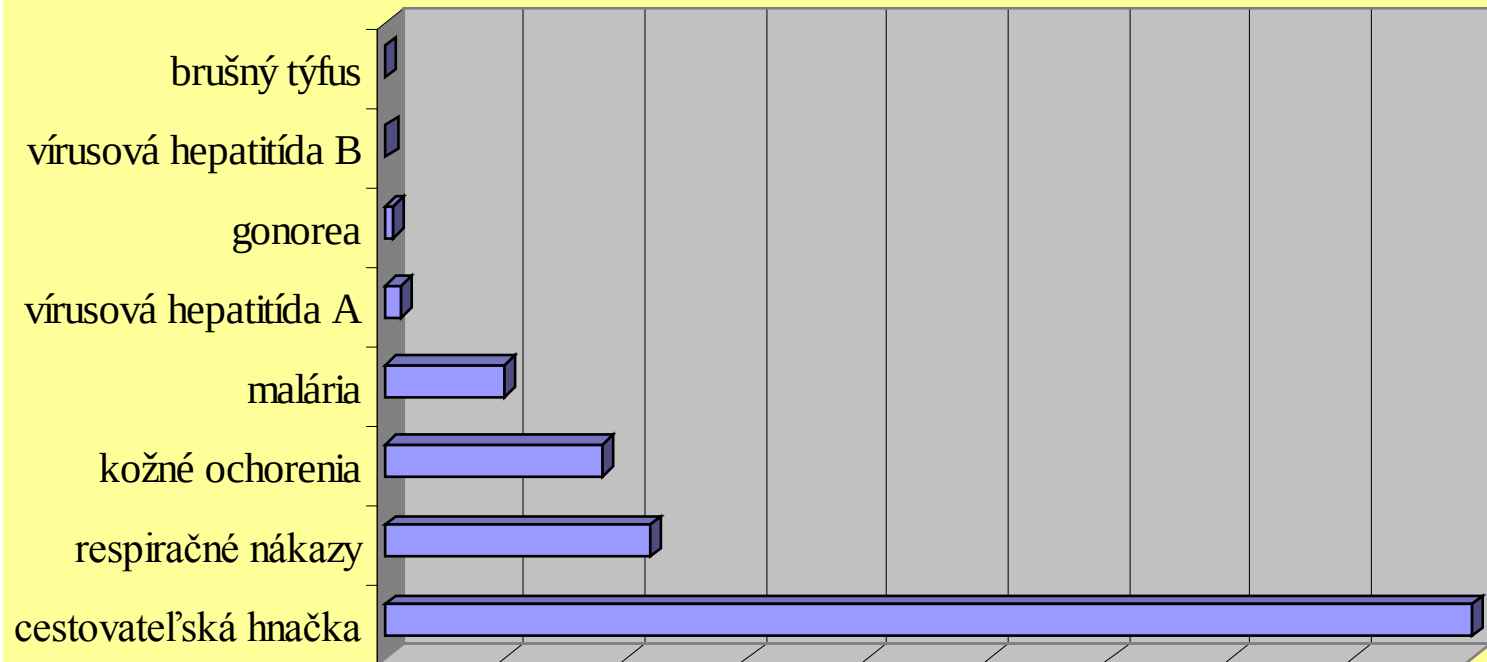

Riziká cestovania

- Nehody motorových vozidiel a úrazy (60%)
- Ochorenia preventabilné očkovaním
- Ochorenia prenášané vektormi
- Expozícia krvi, krvných produktom, telesným tekutinám

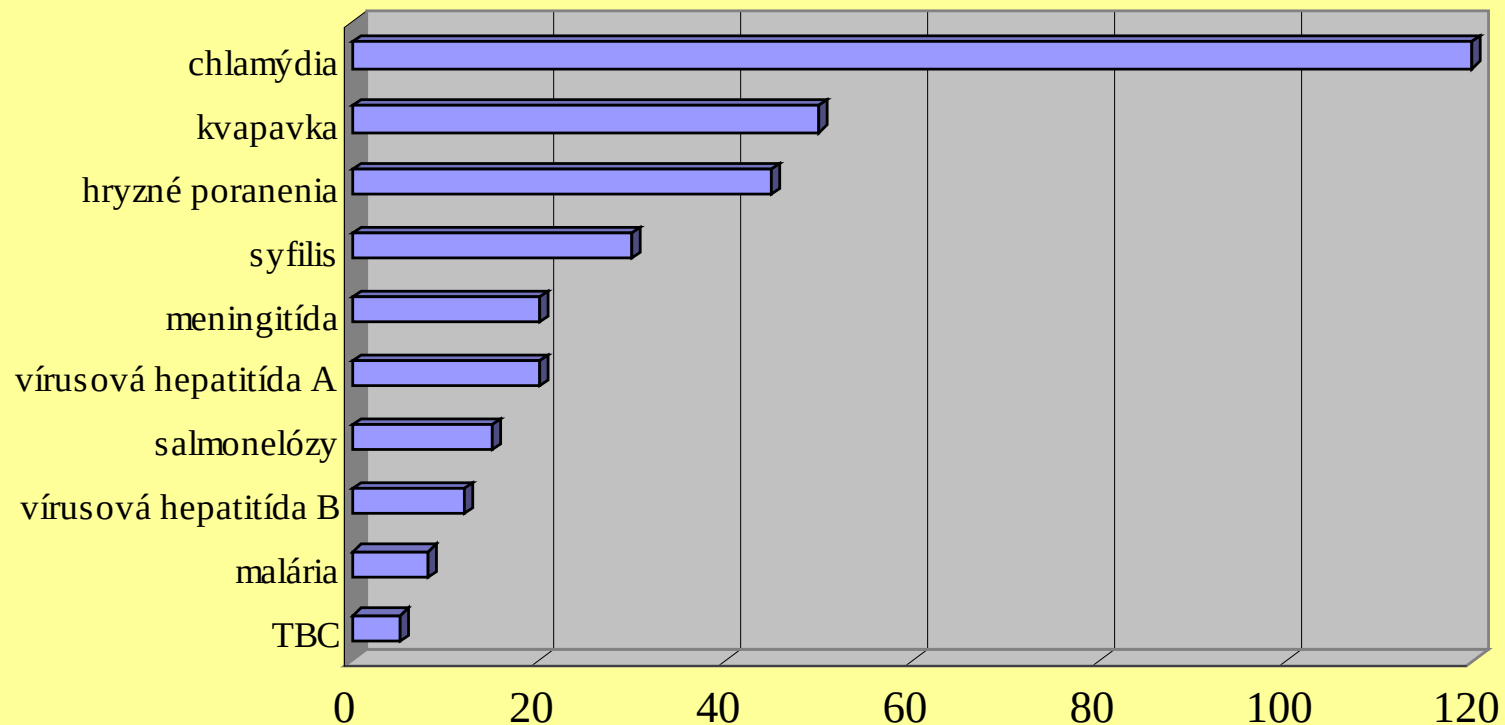
Zdravotné riziká infekčného pôvodu pre „bežného turistu“

(incidencia/100 000 cestovateľov/1 mesiac pobytu)

Zdravotné riziká inf. pôvodu pre námornú pechotu USA

(incidencia/100 000 cestovateľov/1 mesiac pobytu)

Starostlivosť o cestovateľov v Slovenskej republike

- Praktickí lekári
- Strediská pre cudzokrajné choroby a cestovnú medicínu / infektologické pracoviská
- Regionálne ústavy verejného zdravotníctva

Najčastejšie nákazy

- 1. hnačkovité ochorenia
- 2. respiračné ochorenia
- 3. kožné ochorenia
- 4. malária
- 5. vírusová hepatitída typu A
- 6. kvapavka
- 7. vírusová hepatitída typu B
- 8. týfus
- 9. HIV
- 10. poliomyelitída

Cestovateľská hnačka

- Postihuje 20 000 000 cestovateľov ročne
- Menej ako 1% je hospitalizovaných

Príčiny:

- Neinfekčné:
 - pitie sladkých a presladených nápojov
 - psychický stres
 - korenená strava
 - konzumácia ovocia
 - nadbytok oleja pri príprave jedla
- Infekčné príčiny: vírusy, baktérie, parazity

Infekčné príčiny hnačiek

Vírusy	Baktérie	Parazity
Norwalk v.	E.coli -enterotox.	Giardia intestinalis
rotavírus	Salmonela sp.	Entamoeba histolytica
	Campylobacter j.	Isospora belli
	Shigela sp.	Blastocystis hominis
	E.coli -enteroinv.	Ascaris lumbricoides
	Vibrio sp.	Cyclospora cayetanensis
	Aeromonas sp.	Klonorchis sp.
	Plesiomonas sp.	Taenia sp.
	Yersinia enterocol.	

Klinický obraz

Akútna hnačka

- Choleriformná –vodnatá, bez prímiesí, nebýva zvýšená TT
- Dysenteriformná – horúčka, stolica obvykle s prímiesou krvi, hlienov
- Ťažký priebeh - závažná dehydratácia, alterácia celkového stavu
- Etiológia: baktérie, vírusy

Chronická hnačka

- proťahovaná hnačka, nafukovanie, stiedanie zlepšení a zhoršení stavu
- Etiológia: parazity

Postinfekčná malabsorpcia – IBS

- 10%
- úprava do 2-6 mesiacov
- th: diéta, probiotiká, výživové doplnky

Vírusová hepatitída A

Riziko:

- dlhodobý pobyt
- zlé hygienické podmienky
- styk s miestnym obyvateľstvom
- konzumácia surovej zeleniny, ovocia
- kúpanie v kontaminovanej vode (vyústenie miestnej kanalizácie)

Priebeh: klinicky závažnejší (obvykle väčšia infekčná dávka, väčšia virulencia kmeňov)

Endemické oblasti: Afrika, Stredná a Južná Amerika, Ázia, Oceánia, štáty býv. ZSSR, Stredomorie, Stredný východ

Dg: sérologická

Výskyt na Slovensku: r. 2009 3 prípady, r. 2010 13 prípadov (10 z Egypta)

Kazuistika: manželský pár, neočkovaní, plavba po Níle luxusnou loďou, po návrate do 3tý symptómy hepatitídy u obidvoch, pobyt v nemocnici 3 mesiace

Vírusová hepatitída B

Riziko:

- dlhodobý a opakovaný pobyt
- sex a úzke kontakty s miestnym obyvateľstvom
- krvné transfúzie, injekcie, parenterálne zákroky (vrátane zubných), akupunktúra
- ľudové liečiteľstvo, tetováž, piercing, narkománia, masáže
- zdravotníci, humanitárni pracovníci

Hyperendemické oblasti: tropická Afrika, Juhovýchodná Ázia, Amazónia, Aljaška

- Vo svete žije 400 mil. nosičov vírusu VHB

Dg: sérologická

Výskyt na Slovensku: r. 2009 2 prípady

Kazuistika - 56 ročný námorník, plavba na nákladnej lodi 6 mesiacov, EA: návšteva u holiča v prístave, po 3m príznaky akútnej vírusovej hepatitídy B (hosp. v Singapure), u nás sledovaný 6 mesiacov

Vírusová hepatitída E

Prenos:

- perorálny
- kontaminovaná voda, plody mora, tepelne neupravené mäso

Endemické oblasti: Ázia, Afrika, Amerika – Mexiko, Stredná a Južná

- Úmrtnosť: do 4%, u grav. 20%)

Dg: sérologická

Kazuistika: 36r. muž, 3 tý pobyt v Indii s CK, dyspeptické obtiaže po návrate – liečený symptomaticky, po cca 1 mesiaci vyšetrený v amb.SCCHaCM, dg. Akútna vírusová hepatitída E –anikterická forma, mierna aktivita HT, do 1,5m úprava stavu ad integrum, normalizácia HT.

Dengue horúčka

- Hemoragická horúčka, 4 typy

Endemické oblasti: Juhovýchodná Ázia, Stredná a Južná Amerika (Kuba), Indický subkontinent

Prenášač: komár Aedes spp. – útočí cez deň

Priebeh:

- inkubačná doba: 3-14 dní
- klinika: flu-like symptómy, makulopapulózny exantém, pri ťažkých formách: hemoragická forma (pri opakovanej infekcii)

Dg: sérologická

Brušný týfus

Endemické oblasti: Indický subkontinent, Juhovýchodná Ázia, Afrika, Stredná a Južná Amerika

Predispozícia:

- dlhodobý pobyt
- nehygienické stravovanie
- styk s miestnym obyvateľstvom
- hypoacidita žalúdka, predchádzajúca th ATB

Vehikulum nákazy:

- kontaminovaná voda, surová zelenina, pouličné stravovanie
- tepelne neurpravené ustrice, mušle
- ľad, zmrzlina

Klinický obraz: postupný vzostup horúčky, bez th febris continua > 10 dní

- Bolesť hlavy, „poblúznenie“, nauzea, bolesť brucha, kašeľ, zápcha > hnačka, hepatosplenomegália, bradykardia, roseola v 25-50%

Dg: leukopénia, trombocytopénia, aneozinofília, kultivácia –KD, HK, moč, stolica, sérológia- Widalova reakcia

Malária I

Pôvodca:

- Plasmodium falciparum (tropická malária)
- Plasmodium ovale, vivax (malária terciána)
- Plasmodium malariae (malária kvartána)

Prenos ochorenia:

- samička komára rodu *Anopheles*
- transplantácia pečene, transfúzna malária

Najvyššia aktivita komárov

- v Ázii, Latinskej Amerike, Afrike

Výskyt na Slovensku: 3 prípady ročne

- 40% svetovej populácie žije v endemickej oblasti
- 10 000 – 15 000 prípadov ročne importovaných do endemických oblastí
- nadmorská výška: do 1 500 m.n.m., dolet komára 1,5 km
- najvyšší výskyt malárie na konci sezóny dažďov

Malária II

- **malarický záchvat:** zimnica, horúčka do 41 st.C,
pokles horúčky s potením
 - uvoľnenie metabolitov a pyrogénov
 - malária terciána – periodicita á 48 hod.
 - malária kvartána – periodicita á 72 hod.
 - tropická malária – periodicita á 24 hod.
- **medzizáchvatové obdobie:** slabosť, únava
- **iné symptómy:** hepatosplenomegália, anémia, ikterus
 - cerebrálna forma: poruchy vedomia, meningeálny syndróm, neurologické príznaky
 - renálny a hepatobiliárny syndróm, respiračné zlyhanie, hypoglykémia, gastrointestinálny syndróm
 - algidná forma: septický šok

Dg: HK + náter, imunochromatografia

Viscerálna leishmanióza

Pôvodca: L.donovanni, infantum, archibaldi,
chagasi

Výskyt: Stredomorie, Balkán (aj Chorvátsko),
India, Čína, Afrika, Brazília

Inkubácia 2-18 mesiacov

Klinický obraz: febrilný priebeh,
lymfadenopatie, hepatosplenomegália,
pancytopénia,

Dg: punktát KD, uzliny, pečene, sleziny,
sérológia

Myasis

- Napadnutie človeka larvami múch
- Vstupná brána: neporušená koža, resp.drobné poranenia
- *Dermatobium hominis*:
- Južná a Stredná Amerika - Peru, Bolívia
- Th: chirurgická

Horúčka po návrate z trópov:

- 1. malária
- 2. malária
- 3. malária

Imigrant

1. TBC

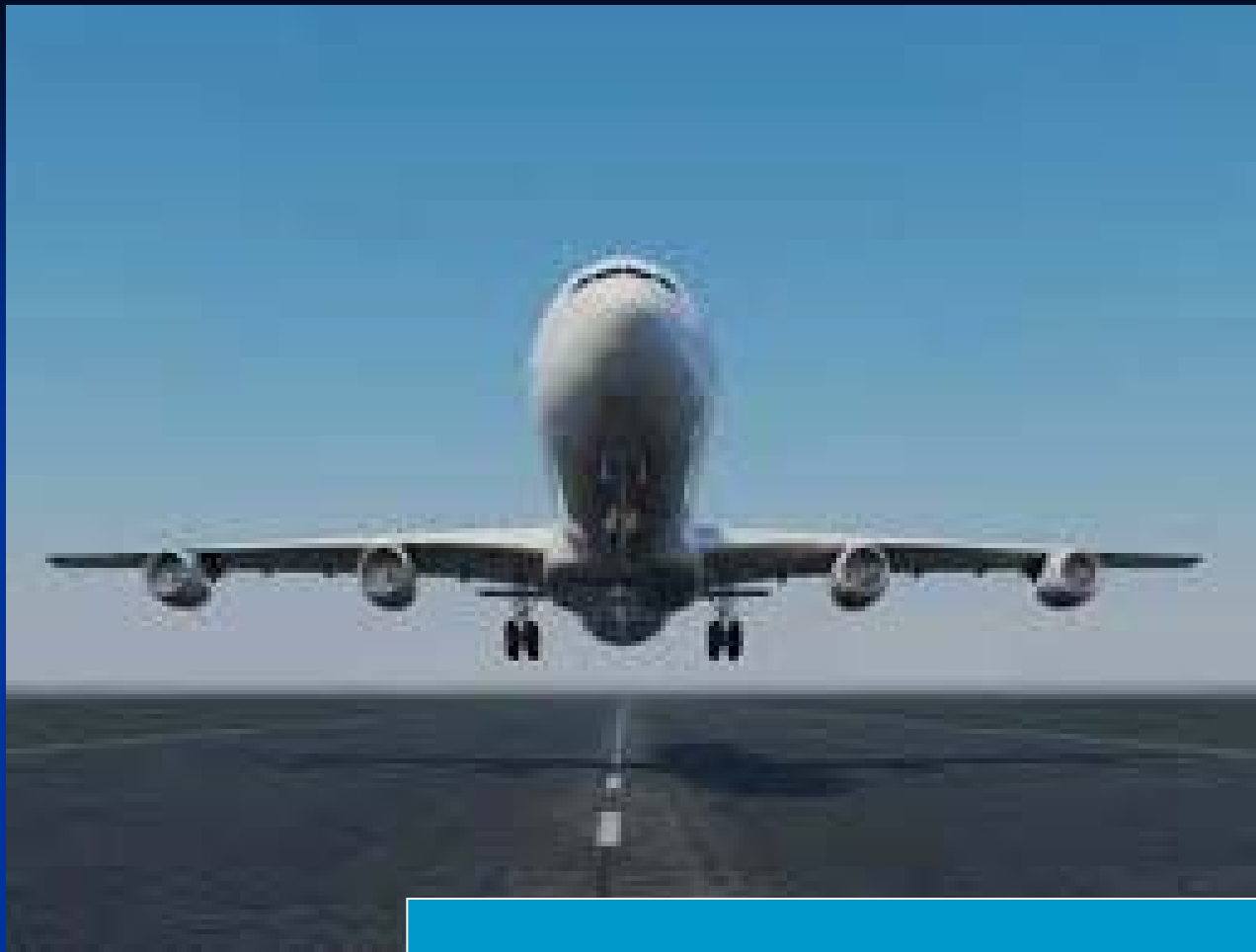
Cestovateľ

1. Hepatitída

2. Brušný týfus

3. Dengue

V dif.dg. myslieť aj na všetky „domáce ochorenia“ ako keby pacient necestoval

Stredisko spre cudzokrajné choroby a cestovnú medicínu
UN L.Pasteura Rastislavova 43, Košice
055 615 2204
occh@unlp.sk